

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Brigity Chrastilové v právní věci **žalobkyně: G. A.**, zastoupena Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem, se sídlem Františkánská 7, Plzeň, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, Praha 7, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 11. 2003, č. j. OAM - 5673/VL - 10 - 04 - 2003, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě č. j. 59 Az 83/2003 - 17 ze dne 13. 2. 2004,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 2. 2004, č. j. 59 Az 83/2003 - 17, byla zamítnuta žaloba žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 11. 2003, č. j. OAM - 5673/VL - 10 - 04 - 2003, kterým byla zamítnuta žádost stěžovatelky o udělení azylu v České republice jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky ve znění zákona č. 2/2002 Sb. (dále jen „zákon o azylu“).

Včas podanou kasační stížností se stěžovatelka domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě. Uvádí v ní, že se v domovské zemi dostala

do existenčních potíží. Za situace, kdy nemůže najít v domovské zemi žádnou práci a kdy jí není vypláceno ani minimum sociálních dávek a hmotného zabezpečení uchazeče o zaměstnání, není možné se uživit jinak, než trestnou činností nebo odejít do exilu. V důsledku její svízelné situace byla nucena vypůjčit si peníze, aby se pokusila podnikat, což se jí nezdařilo, a věřitelé se marně domáhali splacení dluhu. Věřitelé k vymáhání pohledávky použili osob ze zločineckých struktur a žalobkyně tak byla ohrožena nejenom na zdraví, ale i na životě. Ochranu u státních orgánů před vydíráním nehledala, neboť věděla, že i tyto jsou součástí zločineckých struktur a žalobkyně tak nemá šanci zajistit ochranu své osoby. Z tohoto důvodu žalobkyni nezbylo než vycestovat ze země a požádat o azyl. Stěžovatelka podle jejího tvrzení náleží do sociální skupiny nečlenů zločineckých struktur a je těmito strukturami pronásledována právě z toho důvodu, že není členem těchto struktur a domovský stát tuto situaci toleruje, resp. sám tvorbu těchto struktur podporuje. Dále patří do sociální skupiny nezaměstnaných a sociální skupiny nesympatizujících se současným politickým zřízením a je pronásledována právě z tohoto důvodu. Současně namítá, že jí nebyl udělen azyl z humanitárních důvodů, ačkoli její situace naplňuje důvody § 14 zákona o azylu. Stěžovatelka tak namítá nezákonnost napadeného rozsudku Krajského soudu v Brně ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatelka dále namítá, že žalovaný nedostatečným způsobem provedl dokazování, a na základě takto zjištěného skutkového stavu nebylo možné ve správním řízení o udělení azylu spravedlivě rozhodnout. Žalovaný zcela nerespektoval situaci žalobkyně, že jako účastník azylového řízení má jen velmi omezené možnosti pro zajištění důkazů o perzekuci v domovské zemi, když krajský soud tuto skutečnost ponechal zcela bez povšimnutí. Touto námitkou tak uplatňuje důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., a to bez ohledu na to, že stěžovatelka ji nesprávně podřazuje i pod důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Stěžovatelka také v kasační stížnosti požádala o přiznání odkladného účinku ve smyslu § 107 s. ř. s.

Ze správního a soudního spisu bylo zjištěno, že stěžovatelka požádala dne 4. 11. 2003 o azyl v České republice. Jako důvody udělení azylu uvedla, že ji na Ukrajině pronásledovali věřitelé, vyhrožovali jí a jejím dětem. Do České republiky odjela za účelem výdělku, aby mohla věřitelům vrátit peníze, aby ji nechali na pokoji. V protokolu o pohovoru k důvodům žádosti o udělení azylu na území České republiky výslovně uvedla, že kromě ekonomických problémů na Ukrajině jiné problémy neměla, a to ani se státními orgány, soudy či policií. Protože ji po uplynutí platnosti turistického víza zadržela policie a bylo rozhodnuto o jejím správním vyhoštění, podala žádost o azyl, aby se nemusela vrátit domů.

O žádosti o azyl rozhodl žalovaný dne 7. 11. 2003 výše uvedeným rozhodnutím č. j. OAM - 5673/VL - 10 - 04 - 2003. V jeho odůvodnění žalovaný uvedl, že pohnutky stěžovatelky, tj. snaha o legalizaci pobytu v České republice s cílem zde pracovat a vydělat peníze, nelze podřadit zákonným důvodům pro udělení azylu.

Proti tomuto rozhodnutí podala stěžovatelka žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě, který ji zamítl shora uvedeným rozsudkem. V odůvodnění soud uvedl, že správní orgán měl dostatečné podklady pro posouzení důvodnosti či nedůvodnosti žádosti stěžovatelky o udělení azylu v České republice. Z hlediska výkladu § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu se krajský soud ztotožnil s názorem vysloveným žalovaným v jeho rozhodnutí, neboť stěžovatelka

neuvedla žádné skutečnosti, ze kterých by bylo možno dovodit, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud po zjištění, že kasační stížnost je podána včas a že je přípustná, přezkoumal napadený rozsudek včetně řízení, které mu předcházelo, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Z obsahu kasační stížnosti plyne, že se stěžovatelka dovolává právních důvodů kasační stížnosti vymezených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní předpis, nicméně jeho interpretace z pohledu Nejvyššího správního soudu neobstojí.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Taková pochybení Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku Krajského soudu v Ostravě neshledal.

Podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu žalovaný žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou zamítne, jestliže žadatel neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 tohoto zákona.

Zákon o azylu v § 12 vyžaduje jako podmínku pro udělení azylu, že žadatel o azyl je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, resp. má odůvodněný strach z takového pronásledování či z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině. Pojem pronásledování je vymezen v § 2 odst. 6 tohoto zákona tak, že jde o ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady v tomto ustanovení určeného státu. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu tak nejsou potíže se soukromými osobami (tzv. mafií) v domovském státě důvodem pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu (srov. například rozsudky Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Azs 5/2003 - 51; 4 Azs 7/2003 - 60; 4 Azs 25/2003 - 80). Stěžovatelka však neuvedla žádnou skutečnost, která by směřovala k tomu, že byla pronásledována z výše uvedených důvodů i Nejvyšší správní soud poukazuje na to, že nelze připustit, aby azyl byl přiznáván i jen z důvodu příslušnosti k tak neurčité kategorii obyvatel, jako jsou obyvatelé, kteří náleží k nečlenům zločineckých struktur, a tedy vůbec nevytvářejí sociální skupinu ve smyslu § 12 zákona o azylu (srv. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 187/2004 - 49 ze dne 26. 8. 2004), neboť institut azylu jako výjimečného prostředku ochrany osob, jimž je upírána ochrana státem původu, by ztrácel smysl. Dále se „určitá sociální skupina“ ve smyslu § 12 zákona o azylu vyznačuje objektivně společnou charakteristikou nebo ji společnost alespoň musí takto vnímat. Tato charakteristika má často povahu vrozeného, nezměnitelného rysu

nebo je jinak zásadní pro lidskou identitu, svědomí nebo výkon lidských práv dotčených osob (srv. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 63/2004 - 60, č. 363/2004 Sb. NSS). Ani jednu z těchto podmínek však stěžovatelkou uváděná sociální skupina nečlenů zločineckých struktur nesplňuje. Totéž platí i pro uváděnou sociální skupinu nezaměstnaných a sociální skupiny nesympatizujících se současným politickým zřízením.

Nejvyšší správní soud tak nezjistil naplnění tvrzeného kasačního důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud dále ani neshledal, že by skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, neměla oporu ve spisech, nebo s nimi byla v rozporu. Zjištění učiněná správním orgánem vycházejí zejména ze skutečností, které sdělila sama stěžovatelka. Nebylo rovněž zjištěno, že by při zjišťování skutkové podstaty byl správním orgánem porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem, a že by tato skutečnost mohla ovlivnit zákonnost rozhodnutí, a nelze ani dovodit, že by napadené rozhodnutí správního orgánu bylo nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost. Z výše uvedeného Nejvyšší správní soud dovodil, že důvody kasační stížnosti tvrzené stěžovatelkou ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) v posuzované věci dány nejsou. Namítá-li stěžovatelka, že se správní orgán dopustil porušení správního řádu minimálně tím, že nedostatečným způsobem provedl dokazování ve věci a jeho rozhodnutí neodpovídá ustanovení § 47 odst. 3 správního řádu, aniž by konkrétně sdělila, z jakých důvodů tyto námitky uvádí, nelze se k těmto námitkám blíže vyjádřit (srv. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Azs 157/2004 - 44).

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl z důvodu nadbytečnosti, se již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Protože žalovaný, který měl úspěch ve věci, žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. srpna 2005

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu